

A 2013-tól érvényes Szja tv. lényegesen módosította a személybiztosításra vonatkozó szabályokat, továbbá új fogalmakat vezetett be.

Főbb változások:

- már az egyéni vállalkozók is elszámolhatják költségként betegségbiztosításuk díját
- a munkáltató által fizetett adóköteles biztosítási díjak után az adót és EHO-t a munkáltatónak kell megfizetnie
- az élethosszig szóló UL biztosításoknak már csak a rendszeres díja fizethető adómentesen, az eseti díjak nem

Kamatadó:

- egyszeri díjas szerződések esetében már a szerződéskötés évét követő 3 naptári év elteltével feleződik a kamatadó, az 5. naptári év elteltével pedig teljesen megtakarítható
- folyamatos díjas szerződések esetében a szerződéskötés évét követő 6 naptári év elteltével feleződik a kamatadó, a 10. naptári év elteltével pedig teljesen megtakarítható
- a kamatjövedelem számításánál a 2013-tól befizetett díjakból a kockázati díjrészt le kell vonni

A személybiztosításokra vonatkozó fontosabb változások

I. Magánszemély által kötött biztosítások

1. Adómentes szolgáltatások
2. Egyéb kifizetések, kamatjövedelem
3. Kamatadó-kedvezmények

II. Munkáltató (kifizető) által kötött biztosítások

1. A biztosítási díj elszámolhatósága
2. A biztosítási díj és a kifizetések adózása a biztosítások típusa szerint
 - A) Kockázati biztosítások
 - B) Adóköteles díjú életbiztosítások
 - C) Élethosszig szóló, visszavásárlási értékkel rendelkező életbiztosítások

I. MAGÁNSZEMÉLY ÁLTAL KÖTÖTT BIZTOSÍTÁSOK

A magánszemélyek adózott jövedelmükből fizetik a személybiztosítások díját. Amennyiben a biztosító a szerződés alapján kifizetést teljesít, az lehet adómentes vagy adóköteles is.

1) Adómentes szolgáltatások:

A személybiztosítási szerződésekre kifizetett **haláleseti, baleseti, betegségbiztosítási** szolgáltatások **adómentesek**¹.

2) Egyéb kifizetések, kamatjövedelem

A megtakarítási jellegű életbiztosításokra történő egyéb kifizetésekor, az bármilyen egyéb jogcímen (pl. lejárat, visszavásárlás, részleges visszavásárlás) történik, kamatjövedelem keletkezhet, mely után **kamatadó** fizetési kötelezettség léphet fel.

Kamatjövedelem a magánszemély bevételének az a része, amely meghaladja a magánszemély által fizetett díj összegét. Új elem, hogy a 2013-tól befizetett díjak között a **kockázati díjakat már nem lehet figyelembe venni**.² A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a kamatjövedelem számításánál a folyamatos díjas szerződésre **2013-tól befizetett díjból** levonjuk a kiegészítő biztosítások díját, az alapbiztosítás díjának pedig csak 90%-át vesszük figyelembe. Egyszeri díjas szerződéseinknél a befizetett díj 99%-a kerül figyelembe vételre.

*"kockázati biztosítási díjnak kell tekinteni a számviteli jogszabályok szerint elkülönítve kimutatott kockázati biztosítási díjat, vagy - ha a kockázati biztosítás díja nem elkülönített - rendszeres díjfizetésű biztosítási szerződés esetében a díj 10 százalékát, egyszeri díjas biztosítás esetében a díj 1 százalékát."*³

A rendkívüli befizetések a kamatadó szempontjából önálló szerződésnek tekintendők.⁴

Ha a szerződés nem szűnik meg a kifizetéssel (pl. részleges visszavásárlás esetén), a díjakat arányosítva kell figyelembe venni.⁵

A kamatjövedelem után az adó mértéke 2013-ban is – az általános adómértékkel megegyezően – **16%**.⁶ A kamatjövedelem után az adót továbbra is a biztosítónak kell megállapítani, levonni, befizetni, bevallani.⁷ Ügyfeleinknek tehát a kamatadó bevallásával kapcsolatos teendőjük nincs.⁸

3) Kamatadó-kedvmények

a) A **2006. szeptember 1-je előtt kötött biztosításoknál** továbbra is **0%** a kamatadó a folyamatos és egyszeri díjakból és a 2010. december végéig teljesített rendkívüli (eseti) befizetésekből származó kifizetésekre⁹.

b) Kamatadót a **2006. szeptember 1-jétől kötött** biztosításokból és a **2006. szeptember 1-je előtt kötött biztosításokra 2010. december 31-ét követően teljesített eseti** (a kamatadó szempontjából új szerződésnek számító) befizetésekből származó

¹ Szja. tv. 1. sz. melléklet 6.6.

² Szja tv. 65.§ (1) d

³ Szja tv. 65.§ (6a)

⁴ Szja tv. 65.§ (3a) a)

⁵ Szja tv. 65.§ (6a)

⁶ Szja. tv. 8.§ (1)

⁷ Szja. tv. 65.§ (2)

⁸ Szja. tv. 11.§ (3) e)

⁹ Szja. tv. 84/G § (3) b)

kamatjövedelem után kell megfizetni. Ugyanakkor – a törvényben szabályozott feltételek teljesülése esetén – a kamatjövedelem 50, illetve 100%-kal csökkenthető, így a ténylegesen megfizetendő kamatadó a 16%-os mérték felére csökkenthető vagy akár meg is takarítható. A ténylegesen fizetendő kamatadó mértékét az határozza meg, hogy a díj befizetése és a biztosítói teljesítés között mennyi idő telt el:

- az **egyszeri díjas** biztosítások kifizetéseire már a szerződéskötés évét követő **5. naptári év eltelte után** nem kell kamatadót fizetni, a **folyamatos díjas** szerződéseknél pedig szerződéskötés évét követő **10. naptári év** elteltével nem kell kamatadót fizetni.
- feleződik a kamatadó az **egyszeri díjas** biztosítások kifizetéseire a szerződéskötés évét követő **3. naptári év eltelte után**, a **folyamatos díjas** szerződéseknél pedig szerződéskötés évét követő **6. naptári év** eltelte után.¹⁰
- A **rendkívüli (eseti) befizetéseket** társaságunk teljesen elkülönítetten tartja nyilván, így ezek a kamatadó kedvezmény megítélésénél **önálló, egyszeri díjas szerződésnek számítanak**.¹¹

A kamatkedvezmény megállapításánál a korábbiaktól eltérően nincs jelentősége annak, hogy a szerződés megszűnik-e vagy sem, de amennyiben a szerződés nem szűnik meg, a kamatjövedelem megállapításánál csak a díjtartalék csökkenésével arányos díjrészt lehet figyelembe venni.

Nem jár kamatadó-kedvezmény a szerződésre, ha a törvényben meghatározott mértéknél nagyobb díjemelés történik, azaz ha¹²

*„a rendszeres **díjak növelésének (indexálás) mértéke** meghaladja a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a díjnövelés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét.”*

¹⁰ Szja tv. 65.§ (3) a) ac) ad)

¹¹ Szja tv. 65.§ (3) (3a) a)

¹² Szja tv. 65.§ (3a) b)

II. MUNKÁLTATÓ (KIFIZETŐ) ÁLTAL KÖTÖTT BIZTOSÍTÁSOK

II.1. A BIZTOSÍTÁSI DÍJ ELSZÁMOLHATÓSÁGA

Az elszámolás szabályait alapvetően az határozza meg, **ki a szerződés kedvezményezettje**, de a biztosítás típusának is jelentősége lehet.

a) A szerződő a kedvezményezett

Ha a szerződő (munkáltató) a biztosítói kifizetések kedvezményezettje, a biztosítási díj megfizetése nem minősül „végleges vagyonszertésnek”, ezért a biztosítási díj nem számolható el költségként!

Az ilyen biztosítás díjának megfizetésével a biztosított nem szerez jövedelmet, ezért adófizetési kötelezettség sem lép fel.¹³ Amennyiben a szerződésben változás következik be, a módosításig befizetett díj (is) adókötelessé válik.

*„Ha a biztosítási szerződés... utóbb olyan módon módosul, hogy a biztosító teljesítésére a biztosított vagy más magánszemély (nem a díjat fizető személy) válik jogosulttá (e törvény alkalmazásában ideértve azt az esetet is, ha a **biztosított a szerződő helyébe lép**), a biztosítás szerződmódosítás időpontjáig megfizetett díja a szerződés módosításának időpontjában - tekintettel az (Szja tv.) 1. számú melléklet rendelkezéseire is - egy összegben minősül adóköteles biztosítási díjnak a biztosított magánszemélynél, azzal, hogy nem kell alkalmazni ezt a szabályt, ha a magánszemély a más személy által korábban megfizetett díjat a díjat fizető személynek megtéríti.”¹⁴*

b) Nem a szerződő a kedvezményezett

A biztosítás díja a társasági adó alanyaként szereplő szerződő által **költségként elszámolható**, ha „a biztosított az adózóval munkaviszonyban vagy önkéntes jogviszonyban álló magánszemély, az adózó vezető tisztségviselője, tevékenységében személyesen közreműködő tagja vagy az adózónál jogszabályban meghatározott tanuló szerződés alapján gyakorlati képzésben résztvevő szakképző iskolai tanuló.”¹⁵

Egyéni vállalkozók esetében a bevétel, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása érdekében kifizetett kockázati biztosítás díja számolható el költségként.¹⁶ **2013-tól az elszámolható kockázati biztosítások körébe már a betegségbiztosítás is beletartozik!**¹⁷

Továbbra is elszámolható költségként az alkalmazottra kötött biztosítások díja.¹⁸

Ha a biztosítási díjat költségként elszámolták, a kapott biztosítási szolgáltatás értékét a bevételek között kell elszámolni.¹⁹

¹³ Szja. tv. 7.§ (1a)

¹⁴ Szja. tv. 9.§ (3a)

¹⁵ Tao. 3. sz. melléklet B) 8. pont (Tao: 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról)

¹⁶ Szja. tv. 11. sz. melléklet I. 9.

¹⁷ Szja. tv. 3.§ 90., 91.

¹⁸ Szja. tv. 11. sz. melléklet I. 5

¹⁹ Szja. tv. 10. sz. melléklet I. 10.

II.2. A DÍJ ÉS A KIFIZETÉSEK ADÓZÁSA A BIZTOSÍTÁSOK TÍPUSA SZERINT

A munkáltató (kifizető) által magánszemély javára kötött biztosítások esetén a díj és a kifizetések adókötelezettségét a biztosítás típusa határozza meg. Az adózási szabályok szempontjából – a személybiztosításokon belül – 3 termékcsoporthatározható meg:

- A) Kockázati biztosítások
- B) Adóköteles díjú biztosítások
- C) Élethosszig szóló, visszavásárlási értékkel rendelkező életbiztosítások

A) KOCKÁZATI BIZTOSÍTÁSOK

A törvény szerint „**kockázati biztosítás**: az olyan személybiztosítás, amelynek **nincs lejárat** **szolgáltatása és visszavásárlási értéke**, azzal, hogy kockázati biztosításnak minősül a kockázati biztosítási elemeket is magában foglaló biztosítások esetében az igazoltan **elkülönített kockázati biztosítási rész is.**”²⁰

Ebbe a körbe klasszikus haláleseti biztosításaink (régi 760, 700-as termékkódok, új 762 és 704-es termékkódok), baleset és betegségbiztosításaink, a kockázati kiegészítő biztosítások. továbbá a csoportos személybiztosításaink tartoznak.

a) Díjfizetés

A kockázati biztosításra fizetett **díj adómentes maradt, de csak a minimálbér (98 000 Ft) 30%-áig**, ami 2013-ban havi 29 400 Ft adómentesen fizethető díjat jelent.

*Adómentes "a kockázati biztosítás más személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet által – az ugyanazon díjat fizető személy által ugyanazon biztosítottra tekintettel havonta, a minimálbér 30 százalékát meg nem haladóan fizetett díja ..., kivéve az olyan kockázati biztosítás más személy által fizetett díját, amelyre a biztosító a szerződéses feltételekben meghatározott jogcímen (így különösen kármentesség jogcímen) az adott biztosítási időszak(ok)ra esedékes díj 30 százalékát meghaladó engedményt (díjvisszatérítést, más vagyoni értéket) nyújt;"*²¹

b) Szolgáltatások

Adómentes szolgáltatások:

A kockázati biztosítások szolgáltatásai általában adómentesek²², kivéve a jövedelempótló szolgáltatásokat, melyekre felső határt szab a törvény:

„A baleset- és betegségbiztosítás alapján járó jövedelmet pótló szolgáltatás összegéből (ideértve a szerződéses feltételek szerint az eltelt napok száma alapján járó napi térítésként vagy az eltelt napok száma alapján meghatározott biztosítási összeget is) a jövedelem-kiesés időszakára napi 15 ezer forintot meg nem haladó rész” adómentes”.

Adóköteles szolgáltatások:

Az adómentes (vagy részben adómentes) díjú baleset- és betegségbiztosításra a fenti összeget meghaladóan kifizetett **jövedelempótló szolgáltatás adóköteles**, méghozzá olyan jogcímen, amilyen jövedelmet a szolgáltatás pótol. Ha ez nem állapítható meg, a kifizetés **egyéb jövedelemként** adózik.

*„a biztosító adóköteles szolgáltatása utáni adókötelezettséget az elmaradt jövedelemre irányadó rendelkezések szerint kell meghatározni”*²³

²⁰ Szja tv. 3.§ 91. pont

²¹ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.3. pont

²² Szja tv. 1. sz. melléklet 6.6. és 6.7. pontok

²³ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.6. b)

B) ADÓKÖTELES DÍJÚ ÉLETBIZTOSÍTÁSOK

a) Díjfizetés

A magánszemély biztosítottra kötött biztosítási szerződés alapján más személy által fizetett **biztosítási díj** – az A) fejezetben említett adómentes kockázati díjak kivételével – adóköteles.²⁴

Korábban ebbe a körbe a **határozott tartamú, megtakarítási jellegű életbiztosítások** tartoztak (pl. Bónusz Pro, Multi Invest Plusz).

2013-tól adóköteles a korábbiakon túl

- a kockázati biztosítások előírt mértéket meghaladó díja,
- az élethosszig szóló biztosításokra fizetett rendkívüli (eseti) és az egyszeri díjak.

A korábbitól eltérően kell a díj után adózni: eddig a szerződő munkáltató 27%-os szociális hozzájárulási adót, a biztosított munkavállaló pedig 18,5%-os egyéni járulékot és Szja-t fizetett.

2013-tól a biztosítási díj bekerült a béren kívüli juttatásnak nem minősülő, ún. „**egyes meghatározott juttatások**”²⁵ közé, melyek után **az adó**²⁶ **és az EHO**²⁷ (egészségügyi hozzájárulás) **a kifizetőt terheli!**

Az adó alapja a juttatás 1,19-szerese. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a biztosítási díj 1,19-szerese²⁸ után meg kell fizetni a 16%-os Szja-t és a 27%-os EHO-t, így a kifizetőnek a díj 151,17%-ába kerül a biztosítás (de a biztosított dolgozó a díj után már nem adózik és nem fizet járulékot).

A más kifizető (nem a munkáltató) által fizetett adóköteles biztosítási díj adókötelezettségének jogcímét a kifizető és a magánszemély közötti jogviszony, valamint a szerzés körülményeit figyelembe véve kell meghatározni.

b) A biztosító kifizetései:

A megtakarítási jellegű, adóköteles díjű biztosításokra történő kifizetéseket lehetnek adómentesek vagy adókötelesek, aszerint, hogy milyen jogcímen történik a kifizetés.

Adómentes szolgáltatások

Adómentesek a **kockázati** biztosításoknál említett (haláleseti, esetleges baleseti, betegségi) szolgáltatások.²⁹ (A) fejezet b) pont).

Kamatjövedelmet eredményező kifizetések

A **megtakarításból származó** kamatjövedelem után kamatadót kell fizetni. A kamatjövedelem megállapításakor a befizetett díjak között **nem csak az esetlegesen a magánszemély által befizetett díjat lehet figyelembe venni, hanem a munkáltató által fizetett adóköteles (adózott) biztosítási díj összegét is.** A 2013-tól befizetett kockázati díjakat munkáltatói szerződés esetén is figyelmen kívül kell hagyni.³⁰

²⁴ Szja tv. 3.§ 89.

²⁵ Szja tv. 70.§ (1) c)

²⁶ Szja tv. 69.§ (1)

²⁷ 1998. évi LXVI. tv. az egészségügyi hozzájárulásról, 3.§ (1) ba)

²⁸ Szja tv. 69.§ (2)

²⁹ Szja. tv. 1. sz. melléklet 6.6.

³⁰ Szja. tv. 65. § (1) d)